

[Knud Bro.]

lægger vægten på stipendier i begyndelsen hos umyndige og unge, for det første fordi der her utvivlsomt er en flaskehals. Her rører vi ved noget af det, som måske er det mest centrale i den demokratiske debat, nemlig at meget tidligt kan mange forældre ikke overse det. Men det er jo også et menneskeligt synspunkt, at man får en mulighed for i nogen tid at studere sig frem til, hvad man magter inden for området, men senere mener vi at det er rimeligt med lån. Lønningerne er jo også sådan, at man kan tale om, at der er nogen forrentning, selv om jeg nok har hørt, at man har sagt, at man vil betale for helt nye ordninger med ren studenterløn mod, at man så til gengæld var solidarisk senere i tilværelsen. Det er en tanke, som jeg synes er meget, meget smuk, men som jeg ikke stoler et klap på.

Jeg synes også, det er rimeligt med de ordninger, der også skattemæssigt er for tilbagebetaling af rente, og at man introducerer en ny ordning med lån, som forrentes fra uddannelsen er færdig. Jeg tror ikke meget på, at vi skal bygge et system op over hele linjen. Vi ser det jo, vi ordførerere først og fremmest, selvfølgelig fra det område, vi beskæftiger os med, men der er vel noget betænkeligt ved, at man bygger alt for mange særordninger op, som er ude af takt med det, man normalt skulle anse for rimeligt.

Med hensyn til VS' lovforslag skal jeg ikke sige mere end det, jeg allerede sagde sidst. Det drejer sig om 5-6 milliarder kr., og det må jo betragtes — det tror jeg de fleste her i salen vil være enig med os i — som aldeles urimeligt at forestille sig, at vi skulle kunne skaffe sådanne midler i hvert fald i en overskuelig årrække.

Må jeg så ikke som det sidste sige, at jeg har bidt mærke i, at en række af de mere konstruktive ledere inden for studenter- og uddannelsesverdenen har beskæftiget sig i den senere tid mere seriøst, synes jeg, end det har været gjort i nogen tid i hvert fald, med spørgsmålet omkring demokratiserin-

gen, dette spørgsmål, at alle skulle have en mulighed for at få en uddannelse uanset økonomisk baggrund. Der vil jeg gerne sige — jeg tror, det gælder os alle — at vi ved for lidt om dette. Vi siger, at det er et økonomisk spørgsmål, men de tal, vi har liggende for udviklingen efter krigen, viser os helt tydeligt, at det er i hvert fald ikke hele sagen; om det er hovedsagen, er vel endda tvivlsomt. Derfor vil jeg foreslå ministeren — jeg har tidligere været inde på det — at ministeren tager initiativ til, at der bliver sat en meget dybtgående undersøgelse i gang på dette område til opklaring af, hvor det er, miljøbarrieren er, og hvad vi kan gøre for at løse problemet. For blot at tro, at det er et økonomisk spørgsmål, er urealistisk. Vi må simpelt hen have lavet en mere gennemarbejdet slagplan for, hvordan vi skal bryde barriererne ned, og det kan vi kun gøre, hvis vi ved mere om, hvor de barrierer er.

Enggaard: Jeg tror, det er rigtigt, at det foreliggende lovforslag om ungdommens uddannelsesstøtte er udformet som en rammelovgivning, der efterhånden bliver fyldt ud af de årlige merbevillinger i den takt, de økonomiske muligheder derfor er til stede. Derfor tror jeg, at det ville være forkert, hvis man i et lovforslag som dette havde været mere inde på detaljer, som må udformes efterhånden. Jeg tror, at det vil være rigtigt, og at vi nu gennem en sådan rammelov muligvis kan undgå, at vi skal revidere loven hvert år, således som det har været skik i de senere år.

Vedrørende den målsætning i lovforslaget, som er sat op, og som jo går på, at man ved stipendier og lån skal søge at dække de uddannelsessøgendes nødvendige leveomkostninger i rimeligt omfang, vil jeg gerne sige, at der uden tvivl her behøves en del yderligere undersøgelser og overvejelser, før begrebet nødvendige leveomkostninger kan siges at være defineret helt entydigt. I von Eyben-udvalgets betænkning er der anstillet visse undersøgelser over de studerendes